

Naš odnos prema lasti i crnoj čiopi je, ustvari, odnos prema prirodi u gradskoj sredini, stišnjenoj našim, naizgled bitnim i neodložnim, a često pohlepnim potrebama. To je test našeg načina rešavanja problema: što je više lasti i čiope oko nas, naša naselja će biti življa i prijatnija za nas same. One su živi ukras naših zgrada i sa njima delimo nebo.

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije okuplja pojedince i institucije koje se brinu za ptice u Srbiji u mrežu aktivnih članova, uspostavlja i održava partnerske odnose sa ornitološkim organizacijama širom Evrope putem učestvovanja u zajedničkim projektima. Društvo svoj rad zasniva na proučavanju, zaštiti i promociji divljih ptica i njihovih staništa.

Projekt „Upoznajmo i sačuvajmo gradske laste i crne čiope u Novom Sadu“ finansirala je Uprava za zaštitu životne sredine Grada Novog Sada

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Adresa: Radnička 20a, 21000 Novi Sad

Telefon: 021/4896-306; Faks: 021/6616-252

E-mail sekretara: markotucakov1@gmail.com

Web site: www.pticesrbije.rs

Koordinator projekta: Draško Grujić

e-mail: drasko.grujic@gmail.com

Autori teksta: Draško Grujić i Marko Tucakov

Fotografije: Saša Preradović,

Katarina Paunović

CRNA ČIOPA

**DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE**

Crna čiopta (*Apus apus*) je

ptica selica srednje veličine.

Za razliku od lasta, na koje malo liče, čiope su nešto krupnije (16-17,5 cm) i sa rasponom krila 38 do 40 cm, te lete u grupama uz tipično oglašavanje (pištanje). Čiope su rasprostranjene širom Evrope, srednje i zapadne Azije, izuzev krajnjeg severa.

Tokom istorije, vrsta se gotovo u potpunosti vezala za čoveka i njegove građevine. Danas se gnezdi na najrazličitijim vrstama ljudskih građevina. U naseljima uobičajeno je da kao mesta za gnezda zauzima dublje pukotine u fasadama zgrada, ispod krova i tavanica. Gnezda pravi od materijala sakupljenog u letu i pljuvačke, a jedan par koristi ga više godina. Imaju jedno leglo godišnje sa najčešće dva jajeta. Kod ovih ptica inkubacija traje relativno kratko, svega 17 dana, a ptici stari tek nešto više od 20 dana su u potpunosti samostalni i izuzetno dobri letači. Kao i laste, hrane se komarcima, sitnim tvrdokrilcima i mnogim drugim insektima koje hvataju u letu na visinama ili iznad vodenih površina. Oba roditelja hrane mladunce i do 40 puta na dan, hvatajući i po nekoliko hiljada insekata.

Zimu provode u Africi, te u proleće i jesen prelaze hiljade kilometara duge puteve. Mlade, ali veoma vešte, čiope prve dve godine života sve životne funkcije obavljaju u letu, čak i spavanje, a za dan prelaze na stotine kilometara. Na uštrb snažnih krila i veštog leta, imaju jako male noge, te ako kojim slučajem dospeju na tlo, ne mogu sa njega da polete. Čiope su jedne od najdugovečnijih ptica, te postoje podaci za pojedine primerke da su živele i preko 20 godina.

Šta ugrožava crnu čioptu i kako joj pomoći?

Trovanjem i zaprašivanjem insekata indirektno se truju i čiope. Restauracijom zgrada i favorizovanjem moderne arhitekture ostavlja im se sve manje mesta za gnezda, budući da se rupe, procepi i pukotine zatvaraju, a ornamenti i ukrasi čine nedostupnima. U određenoj meri su ugrožene rasterivanjem i rušenjem gnezda. Na sreću, čiope rado i odlično prihvataju veštačke kutije i duplje kao mesta za gnežđenje, te je ovo idealan način da ih smestimo tamo gde nam najmanje smetaju. U periodu kada mladunci izleću iz gnezda (jun), često se dešava da ne mogu da polete, pa se nađu na zemlji. Potrebno ih je smestiti u zatvoreni prostor i dodatno hraniti dok ne ojačaju i postanu ponovo sposobne za let.

U Novom Sadu, tokom realizacije našeg projekta, gnezdeća populacija crne čiope procenjena je na 2000-2500 parova.

